

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda mr.sc. Leonu Širiću, u pravnoj stvari tužitelja B Š D iz Zagreba, protiv tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB: 92963223473, kojeg zastupa punomoćnica Margita Kiš Kapetanović, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Porobija&Porobija u Zagrebu, radi isplate, nakon održane glavne i javne rasprave, zaključene dana 19. travnja 2023. u nazočnosti tužitelja osobno i zamjenice punomoćnice tuženika Silvije Crnogaća Čorušić, odvjetnice, dana 2. lipnja 2023

p r e s u d i o j e

I/ Utvrđuje se da je Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043//02, broj računa 2140028895, sklopljen 22.2.2002. između tužitelja B Š D i tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb ništav i da ne proizvodi nikakve pravne učinke.

II/ Nalaže se tuženiku Zagrebačkoj banci d.d., Zagreb naknaditi tužitelju B Š D troškove parničnog postupka u iznosu od 26,54 EUR¹/ 199,96 kn, u roku 15 dana.

III/ Odbija se zahtjev tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb za naknadu troškova parničnog postupka, u cijelosti.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi i tijekom postupka u bitnom navodi kako je kao potrošač u svojstvu korisnika kredita dana 22.2.2022. zaključio s tuženikom kao kreditorom Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043//02, broj računa 2140028895 (dalje: Ugovor o kreditu), a da su ugovorene kamate protivno čl. 46. st. 2. Zakona o obveznim odnosima neodređene, neodredive i nepoštene jer ne sadrže objektivne podatke pomoću kojih bi se odredila visina kamatne obveze tužitelja, nego promjenu stope ugovorne kamate čine ovisnom isključivo o odluci jednog ugovaratelja – ovdje tuženika bez istovremeno precizno određenih uvjeta promjenjivosti i referentne stope za koju se veže promjena što uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, ovdje tužitelja jer dolazi situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji tu promjenu ne može predvidjeti niti pravilnost

¹ Fiksni tečaj konverzije 7,53450

promjene može provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija što uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama stranaka na štetu potrošača jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, a tuženik je putem ove ugovorne odredbe potpuno izbjegao utjecaj tuženika na cijenu što je protivno čl. 26. Zakona o obveznim odnosima koji propisuje da je ugovor sklopljen kad se stranke suglase o bitnim sastojcima ugovora, a da su kamate kod ugovora o kreditu zapravo cijena pa da je Ugovor o kreditu stoga posljedično sukladno čl. 47. i čl. 50. st. 1. istog Zakona ništav, odnosno da je podredno barem navedena odredba članka 2. istog Ugovora ništava, odnosno st. 1. i 2. istog članka, a što tužbom zahtijeva utvrditi.

Tuženik je podnio odgovor na tužbu u kojem je osporio tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti te je istaknuo i prigovor zastare obzirom je Ugovor o kreditu sklopljen 2002., kao i osporio tužiteljev pravni interes za podnošenje ove deklaratorne tužbe jer se početno ugovorena kamatna stopa od 9,99% cijelo vrijeme otplate kredita nije mijenjala. Nadalje je istaknuo kako se odredbe Zakona o obveznim odnosima, presuda u kolektivnom sporu, kao niti praksa Europskog suda ne može primijeniti na konkretan slučaj jer tužitelj ne navodi u čemu bi se sastojao „neravnopravan“ položaj tužitelja ili iz kojeg razloga bi se moglo smatrati da je banka postupala suprotno „načelu savjesnosti i poštenja“ i zašto bi navedeni ugovor bio ništetan i suprotan odredbama ZOO-a, kao i da činjenica da se o pojedinačnoj ugovornoj odredbi tog potrošačkog ugovora nije pregovaralo sama po sebi nipošto ne znači da uz to ne treba posebno dokazati da u konkretnom slučaju nije došlo do takve, značajne neravnoteže te kako tvrdnja o ništetnosti cijelog ugovora nema uporište čak ni u mnogobrojnim odlukama hrvatskih sudova, uključujući odluke koje su proizašle iz kolektivnog spora (koji se u konkretnoj stvari ne primjenjuje), kao i da se tuženik kao banka obvezao Općim uvjetima poslovanja Zagrebačke banke d.d. od 6.7.1999. kamate mijenjati temeljem profesionalne procjene tržišnih uvjeta, koju Banka obavlja kontinuirano, s ciljem zaštite pravne i gospodarske svrhe ugovora, rukovodeći se pritom zahtjevima prilagodbe promjenama tržišnih uvjeta za vrijeme postojanja poslovnog odnosa, a koja odredba je bila u skladu s tada važećim Zakonom o zaštiti potrošača iz 2003. (Narodne novine broj 96/03, dalje: ZZP/03), a koja je u istovjetnom tekstu zadržana i u kasnijem Zakonu o zaštiti potrošača iz 2007. u čl. 97. alineja 11. (Narodne novine broj 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 78/12 i 56/13, dalje: ZZP/07) i još kasnijem Zakonu o zaštiti potrošača iz 2014. u čl. 50. alineja 11. (Narodne novine broj 41/14, dalje: ZZP/14), a koja vrijedi i danas te da tekst ugovorne odredbe u čl. 2. st. 2. Ugovora (dopunjenom odredbama čl. 5.1. Općih uvjeta poslovanja iz 1999. govori o tome da je „redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze po ovom ugovoru promjenjiva u skladu s tržišnim uvjetima“, kao i kasnijim Općim uvjetima promjene kamatnih stopa Zagrebačke banke d.d. u kreditnom poslovanju s domaćim i stranim osobama koji su bili u primjeni od 1.1.2011.

Sud je tijekom postupka proveo sljedeće po strankama predložene dokaze, i to izvršio je uvid u Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043/02 od 22.2.2002. s prilogima (list 5-12 spisa), Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 8.9.2015. (list 22-23 spisa), Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 30.10.2019. (list 24-25 spisa), Promet po kreditu (list 44-45

spisa), Opće uvjete poslovanja (list 46-52 spisa) i Pisano očitovanje ministarstva vanjskih i europskih poslova od 19.3.2021. (list 132-136 spisa),

Cijeneći svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o pamičnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22, dalje: ZPP), ovaj sud je došao do uvjerenja kako je prvopostavljeni tužbeni zahtjev tužitelja osnovan u cijelosti te stoga sukladno čl. 188. st. 2. ZPP-a nije odlučivao o eventualno kumuliranim tužbenim zahtjevima.

Uvidom u Ugovor o kreditu, Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 8.9.2015. i Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 30.10.2019. sud je utvrdio da su tuženik kao kreditor i tužitelj kao korisnik kredita dana 22.2.2022. zaključili i po javnom bilježniku potvrdili ovaj Ugovor o kreditu, nenamjenskom, na iznos 45.800,00 EUR u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, na rok otplate od 15 godina, uz ugovorenu kamatnu stopu od 9,99% godišnje, promjenjivu sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika.

Dakle, iz utvrđenog proizlazi kako je tuženik temeljem navedenog ugovora bio ovlašten jednostrano i bez ikakvih ugovornim stranama poznatih parametara mijenjati visinu stope ugovorne kamate.

Prema čl. 46. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO) ugovorna činidba mora biti moguća, dopuštena i određena odnosno odrediva.

Prema čl. 50. st. 1. ZOO predmet obveze je odrediv ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ga odredi, a prema st. 2. istog članka ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti predmet obveze, ugovor je ništav.

Prema čl. 103. st. 1. ZOO ugovor, koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima te moralu društva ništav je ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon o određenom slučaju ne propisuje što drugo.

Obzirom je klauzulom iz čl. 2. Ugovora o kreditu ugovorena kamatna stopa od 9,99% godišnje, promjenjiva sukladno jednostranoj odluci tuženika, to je razvidno da je ista odredba temeljem čl. 103. st. 1. ZOO-a ništava kao protivna prisilnom propisu odnosno citiranoj odredbi čl. 46. st. 2. i čl. 50. st. 1. ZOO-a.

Naime, sklopljeni ugovor ne sadrži referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope. Nikakvi egzaktni i jasno definirani parametri za promjenu kamatne stope nisu određeni, Takva ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci tuženika nije razumljiva, ona ne sadrži referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, a predmetni ugovor ne sadrži precizan način utvrđivanja

promjene kamatne stope, već je samo preopćenito, paušalno i neprecizno u čl. 2. Ugovora o kreditu navedeno: kako je ugovorna kamatna stopa od 9,99 % godišnje promjenjiva sukladno jednostranim odlukama tuženika, a tako određena stopa se ne može smatrati ni određenom ni odredivom. Ovo stoga jer je očito da je promjena kamatne stope isključivo vezana uz jednostranu odluku tuženika, bez sudjelovanja druge strane (tužitelja), bez pregovora o toj promjeni, kao i bez određivanja koliko će tih promjena do kraja otplate kredita, odnosno trajanja ugovora biti, kada će te promjene nastati, iz kojeg razloga, prema kojim referentnim vrijednostima odnosno prema kojem načinu izračuna itd. Dakle, navedena formulacija iz spornog članka 2. Ugovora o kreditu je neprecizna i nejasna i ni u kojem slučaju se ne može smatrati jasno definiranom, odnosno određenom ili bar odredivom te tužitelj u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu iz takve odredbe nije mogao znati kriterije pod kojima će se ugovorna kamatna stopa mijenjati.

K tome, ugovaranjem takve odredbe tuženik je izbjegao utjecaj druge ugovorne strane (tužitelja) na cijenu, a što je suprotno čl. 28. ZOO-a koji propisuje kako je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora, a bitni sastojci su predmet i cijena (kod ugovora o kreditu kamate zapravo predstavljaju cijenu). Takva jednostrano određena ugovorna odredba protivna je i načelu savjesnosti i poštenja iz čl. 12. ZOO-a jer je neizvjesna cijena zajma, odnosno iznos koji će tužitelj do kraja ugovornog razdoblja morati vratiti tuženiku obzirom u predmetnoj odredbi nisu navedeni egzaktni parametri za promjenu kamatne stope ni metoda izračuna tih parametara, što sve čini predmetnu ugovornu odredbu suprotnu načelu savjesnosti i poštenja.

Sve navedeno dovodi do zaključka da je predmetni dio odredbe čl. 2. Ugovora o kreditu ništav u smislu navedenih odredaba ZOO-a, a kako je odredbom čl. 105. st. 1. ZOO-a propisano da ništavost neke odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe, i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, a sporne kamate kao cijena predstavljaju bitni sastojak predmetnog Ugovora o kreditu, to je razvidno da navedeni Ugovor o kreditu ne može opstati bez ništave odredbe o ugovornoj kamati te da je slijedom navedenog cijeli Ugovor o kreditu ništav te je stoga odlučeno kao u toč. I izreke ove presude.

Pritom je potrebno napomenuti kako sama promjena kamatne stope nije bila zakonom zabranjena, odnosno da je takva zakonska mogućnost postojala i da je promjenjiva kamata mogla biti ugovorena, ali da način na koji je to napravljeno predmetnim Ugovorom o kreditu (po kojem je tuženik ovlašten jednostrano mijenjati kamatnu stopu bez ikakvih ugovorenih kriterija) nije bio u skladu sa zakonom, sve kako je ranije obrazloženo.

Tuženikov prigovor kako je način mijenjanja visine stope ugovorne kamate bio određen tada važećim Općim uvjetima sud nije ocijenio osnovanim prije svega jer tužitelj prema sadržaju Ugovora o kreditu nikada nije pristupio navedenim Općim uvjetima, a sve i da jest, kamatna stopa ni tim Općim uvjetima nije bila određena niti određiva obzirom je samo paušalno navedeno da će tuženik kamatnu stopu mijenjati sukladno uvjetima na tržištu. Sve da je tuženik kamatnu stopu i mijenjao na temelju

Poslovni broj: 24 P-9840/21-25

elemenata koji su javno dostupni i nisu proizvoljni navedeni Ugovor o kreditu bi i dalje bio ništav. Ovo stoga jer je sud u ovom postupku, kako je ranije obrazloženo, utvrdio da stranke u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu spornom odredbom nisu ugovorile određenu ili barem određivu činidbu pa tužitelj stoga u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu nije znao niti je obzirom na ugovoreno mogao znati visinu svoje obveze zbog čega je činidba neodređena i neodređiva i posljedično ništava neovisno o načinu na koji je tuženik kasnije jednostrano mijenjao ili namjeravao mijenjati odluku o visini stope ugovorne kamate. Upravo iz tog razloga na ishod ovog spora ne utječe ni među strankama nesporna činjenica da tuženik tijekom otplate kredita nije mijenjao početno ugovorenu stopu kamate.

Tuženikov prigovor nedostatku pravnog interesa za ovakav deklaratorni tužbeni zahtjev u smislu čl. 187. st. 2. ZPP-a sud nije ocijenio osnovanim obzirom je odredbom čl. 104. st. 1. ZOO-a jasno propisana da ništavost ugovora za sobom kao posljedicu povlači i mogućnost postavljanja zahtjeva za povrat svega onoga što je tuženik temeljem takvog ništetnog ugovora primio pa tužitelj samim time ima pravni interes ishoditi ovakvu pravomoćnu odluku kojom se utvrđuje (deklarira) ništetnost Ugovora o kreditu i koja odluka, u slučaju njene pravomoćnosti, će omogućiti tužitelju postavljanje zahtjeva za povrat.

Tuženikov prigovor zastare sud nije ocijenio osnovanim obzirom sukladno čl. 360. ZOO-a zastarjeti može samo zahtjev na ispunjenje činidbe, dok se pravo na isticanje ništavosti sukladno čl. 110. ZOO-a nikada ne gasi.

Tuženikov prigovor da tužitelj nema status prosječnog potrošača ne utječe na odluk u ovoj stvari koja se temelji isključivo na odredbama ZOO-a.

Kako je tužitelj u cijelosti uspio u sporu, to mu temeljem čl. 154. st. 1. ZPP-a pripada pravo naknadu troškova pamičnog postupka u cijelosti, a ovaj trošak se odnosi na naknadu troškova sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 13,27 EUR i sudske pristojbe na presudu u iznosu od 13,27 EUR odnosno ukupno 26,54 EUR te je stoga odlučeno kao u toč. II izreke ove presude.

Obzirom tuženik prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu u sporu nije uspio, to je temeljem čl. 154. st. 1. ZPP-a u cijelosti odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova pamičnog postupka i odlučeno je kao u toč. III izreke ove presude.

U Zagrebu, 2. lipnja 2023.

S u d a c:
mr.sc. Leon Širić

Dokument je elektronički potpisan:

Leon Širić

Vrijeme potpisivanja:

02-06-2023

16:12:16

DS

CS

C=OPQWERTZUIOPLKJHGFYDXCVBNM

D=1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.23.24.25.26.27.28.29.30.31.32

O=Širić Leon

E=leon

CN=Leon Širić

